

ABATTOIR FERMÉ GLITCH

Zaterdag 1 april om 20u in de Schouwburg
Duur: 85 min. – Inleiding om 19u15 door Ans Van Gasse (De Zendingen)

De voorstelling

In een griezelig hotel waar de koffiezet een eigen leven leeft en de zekeringen onbetrouwbaar zijn, dwalen een aantal bewoners rond. Een oranje man die griezelig goed lijkt op een buikspreekpop, een vrouw die het ochtendzonlicht niet kan verdragen, nog een andere die iets heeft met vliegen (de insecten, niet het werkwoord), een unheimliche superheld. Ze komen uit een liftkoker gekropen, uit scheuren in de vloer of zijn er gewoon plots. Ze lokken je probleemloos in hun onderwereld en bezweren je met hun eigenaardigheden.

Stef Lernous over Glitch

'Glitch' (Engels voor storing of hapering) presenteert vijf scènes na elkaar: monologen en quasi-dialogen met meer of minder woorden, tegen een nachtmerrie-achtige achtergrond. Vijf personages met weinig hoop en nog minder onderlinge connectie in een wereld vol haperingen en scheuren. Aan u om uzelf erin te herkennen, of niet.

"'Glitch' was de eerste Abattoir-voorstelling na covid. Er was heel wat gebeurd in die periode: niet alleen de pandemie, ook bijvoorbeeld het presidentschap van Donald Trump, dat een nieuwe kijk op de realiteit en de waarheid heeft gebracht. Fake news, alternatieve feiten, de waarheid is niet de waarheid... Doe daarbij de opkomst van virtual reality en artificiële intelligentie, en de voedingsbodem voor een wel erg beklemmende werkelijkheidservaring is klaar. 'Glitch' laat zijn wortels er breed en vet in groeien. "Ik kijk om me heen, lees veel en voel dat er dingen verschuiven, maar ik kan ze niet onder woorden brengen zoals een wetenschapper of journalist", legt Stef Lernous uit. "Ik geef al wat ik van de wereld meepik op mijn eigen manier betekenis. Dat is wat theater en kunst doen: betekenis creëren met de brokstukken die je krijgt van buitenaf."

De regisseur duidt zijn eigen voorstellingen niet graag gedetailleerd. Hoewel hij zelf per scène een specifieke betekenis voor ogen heeft, wil hij het publiek vooral zijn eigen interpretatie gunnen. Zo gaat de woordeloze, zoekende monoloog van Tania van der Sanden voor hem over dementie. "Die betekenis komt rechtstreeks van mijn eigen moeder, die aan het dementeren is. Zie je: het komt allemaal ergens vandaan, maar voor jou mag het iets helemaal anders oproepen. Als regisseur zoek ik manieren om mijn voorstellingen zo goed mogelijk met het publiek te laten communiceren. 'Glitch' is een beetje verraderlijk op dat vlak, omdat ik er erg rigoureuze keuzes in heb gemaakt." En dus verwacht de regisseur ook onverbidelijke reacties van de toeschouwer: "*You love it or you hate it*. Volgens mij is er geen middenweg bij deze voorstelling. Maar dat is oké: ik hou daar eigenlijk wel van."

De realiteit muteert zienderogen, vindt Stef Lernous. "Iedereen lijkt vandaag recht te hebben op zijn eigen realiteit. Ik vind dat een erg Amerikaanse gedachte. Ik was altijd al een grote fan van Los Angeles, en daar leeft dat idee al langer: hoe jij vindt dat de realiteit in elkaar zit, zo is het ook. Er is almaar minder bereidwilligheid om het anders te zien. De laatste jaren is dat recht op een eigen realiteit alleen maar fanatieker geworden. Ik zie het nu ook vaker bij mensen om me heen. Terwijl in mijn ogen de realiteit net is wat je er samen van maakt. Maar als dan plots iedereen zijn eigen "juiste" kijk op de werkelijkheid heeft, hou je niet veel gemeenschappelijks meer over. Alles wordt aldoor fragmentarischer. Dat reflecteert zich ook in voorstelling: de vijf personages hebben elk hun eigen realiteit."

Zo is er de 'dialog' tussen de personages van Tine Van den Wyngaert en Steve Geerts, waarin hij niet aan het woord komt. Zij vertelt hem hoe ze de werkelijkheid in pacht heeft, en hij moet daar maar mee om zien te gaan.'

"Ik hou van u", zegt het personage herhaaldelijk. "En, ik weet, gij van mij." Nooit eerder klonken zulke woorden zo bedreigend.

Sinds de creatie van 'Glitch' heeft de actualiteit zulke lagen extra aangedikt. "Heel gek", vindt Stef Lernous. Al van bij de eerste repetitiedagen zat er een vleugje gaming en virtual reality in de voorstelling. De personages konden zo weggelopen kunnen zijn uit een computerspel, wat de vraag naar wat echt is en wat niet altijd al accentueerde. "Maar nu word je echt om de oren geslagen met artificiële intelligentie." Hij verwijst naar Kevin Roose, technologiejournalist voor The New York Times, die slapeloze nachten overhield aan een test van de vernieuwde zoekrobot Bing, die nu ook AI gebruikt. Op een gegeven moment beweerde de chatbot romantische gevoelens te hebben voor de journalist, en spoorde de machine hem zelfs aan om zijn vrouw te verlaten. Lernous zag zijn eigen fictieve dialogen opeens werkelijkheid worden. Nee, visionair wil hij zichzelf niet noemen. "Maar als je fictie schrijft die geworteld is in de realiteit, is de kans groot dat ze zich op een gegeven moment zal manifesteren. Het is meestal een kwestie van tijd."

Nog één ding wil Lernous kwijt over 'Glitch'. "Ik had eerst een totaal andere voorstelling in gedachten." Er lag een tekst klaar over een stel duivels op zoek naar de kern van mens-zijn. "Ik had hem volledig in jamba geschreven. En die arme Tania Van der Sanden had er al 20 bladzijden van uit het hoofd geleerd", lacht de regisseur. "Maar tijdens de eerste repetitie zei Chiel Van Berkel opeens iets onnozels met een heel gek stemmetje. Het was een detail, maar het bleef hangen. De volgende ochtend zei ik: "Jongens, smijt die tekst overboord, ik heb iets nieuws in gedachten." Het is niet de eerste keer dat Stef Lernous ingaat op impulsen van het moment. "Dat plezierige per ongeluk is waar ik van hou in theater. Opeens gebeurt er iets dat je interessanter vindt dan waar je eerder mee bezig was: in dit geval letterlijk een stemmetje dat bleef hangen, als een letterlijke glitch in het maakproces. Ik geloof heel erg in dat toeval. Soms denk ik erover om repetities speciaal zo in te richten opdat er meer plezierig toeval kan ontstaan. Kun je überhaupt toeval laten ontstaan? Ik weet het niet, maar ik vind het een interessante vraag om eens in te duiken."

© Ines Minten voor RandKrant, april 2023.

THEATER IN DE KIJKER

BERLIN // THE MAKING OF BERLIN

Donderdag 13 april om 20u in De Schouwburg

7 juli 2016. Na een voorstelling van 'Zvizdal' tijdens de Berliner Festspiele ontmoeten de makers van BERLIN een kranige Duitser op leeftijd. Ze raken aan de praat en zijn geboeid door zijn onwaarschijnlijke levenswandel. Enkele gesprekken en weken later beslissen ze om een voorstelling aan hem op te hangen. 'The making of Berlin' is een portret van een stad, gebouwd rond de bijzondere levenswandel van een Berliner die werkte als orkestregisseur bij de Berliner Philharmoniker. Een man die het liefst zou teruggaan in de tijd om een onafgewerkt hoofdstuk uit zijn leven te voltooien. BERLIN engageert zich, met de hulp van o.a. het orkest van Opera Ballet Vlaanderen en radiozender Klara, om de man bij te staan in het realiseren van zijn onwezenlijke droom. Gaandeweg vinden ze echter barsten in zijn relaas en komt het hele project op de helling te staan. En meer verklappen we niet.

"Misleidend meesterwerk. Feit of fictie? Mockumentary of utopie? De geniale theaterfilm The making of Berlin overdondert van begin tot eind." **** De Standaard

I SOLISTI / MATTHIAS VAN DE BRUL / LUKAS DERYCKE // WILD

Vrijdag 21 april om 20u30 in De Komedie

'WILD' is een auditieve en muzikale reis die het verhaal vertelt van Anna, een schooljuf die het plots op een lopen zet. Niemand weet waarheen, zij ook niet. Maar ze weet telkens op mysterieuze wijze waar ze is. Wat start als een schoolreis wordt voor haar een persoonlijke zoektocht naar haar plek in de natuur.

Via zelfgemaakte geluidsopnames creëert de Izegemse Lucas Derycke een decor dat de voorstelling mee vorm geeft en live ondersteunt. Begeleid door drie muzikanten van I SOLISTI leeft acteur Matthias Van de brul zich uit in de verschillende personages. Samen met de opgenomen stem van Ellis Meeusen trakteren ze je op een bijzondere luisterervaring.